

e-novičke

december 2011

Dragi bralci, pred vami je zadnja letošnja številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije (ACS). Ob tej priložnosti se vsem, ki ste sodelovali pri snovanju našega informativnega e-glasila, zahvaljujem za sodelovanje ter vas hkrati vabim, da ga sooblikujemo tudi v prihodnje. V letu, ki prihaja, vam želim veliko dobrega, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Novoletno voščilo	2
Domače novičke	2–6
Novosti v Info-mozaiku	2
Izpeljali smo delavnico o vplivu komunikacijskih kompetenc na kakovost učenja in poučevanja	3
Končana evalvacijska študija Izobraževanje odraslih v lokalni skupnosti	4
Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 je za nami	4
Izpeljali smo usposabljanja za uporabo multimedijev v izobraževanju	5
Projekti ESS	6–8
Nov projekt ESS Izobraževanje in usposabljanje 2011–2014	6
Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost	7
Organizirali smo spopolnjevanje osebja v središčih za samostojno učenje (SSU)	7
Mednarodno sodelovanje	8–10
Konferenca o izobraževanju odraslih v spreminjajoči se družbi	8
Konferenca EAEA o novih znanjih in spretnostih za nova delovna mesta	9
Obisk Monike Kepe-Holmberg na ACS	10
Obiskali so nas strokovnjaki iz Italije	10
Pomembne publikacije	10–13
Statistični portret Slovenije v EU 2011	10
Resolucija Evropskega parlamenta o programu za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta	11
Plan B za Slovenijo 3.0: Manifest za uresničenje tretjega razvojnega podviga	11
Novi izzivi, nove možnosti	12
E-učne tehnologije znotraj delovnega okolja	12
Izšla je monografija z naslovom Obrazi pismenosti	13
Iz drugih virov	13–15
Erasmus za vse – novi program Evropske unije	13
Enajsta letošnja številka NoviSIO	14
Pismenost odraslih (ponovno) ključna tema v izobraževanju odraslih	14
Izšla je osma številka glasila ADEES	15
in še zapisi v rubrikah Kotiček je vaš, Ne prezrite, Posveti, konference	16–22

NOVOLETNO VOŠČILO

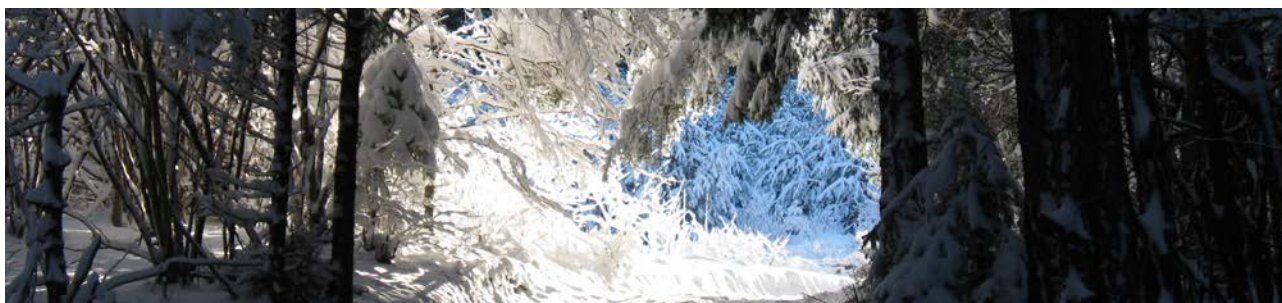
Spoštovani prijatelji!

Leto 2012 bo nedvomno v marsičem prelomno in izjemno – tudi zato, ker bo v znamenju obeležitve našega 20-letnega uspešnega dela v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Naj bo leto, ki prihaja, tudi za vas izjemno v sprejemanju izzivov učenja, bogato v uresničevanju osebnih želja in radodarno z drobnimi radostmi, ki nam lepšajo vsakdan.

V prihajajočem letu 2012 vam želim obilo sreče, zdravja in uspeha; naj razkošje in radost decembrskih dni ostajajo v vaših srcih vse leto, strpnost in ljubezen pa plemenitijo vsakdanje življenje in delo.

Mag. Andrej Sotošek, direktor ACS

(foto: Janez Košir, dobitnik priznanja ACS za promocijo učenja in znanja 2010)

DOMAČE NOVIČKE

Novosti v InfO-mozaiku

Na spletni strani Andragoškega centra Slovenija v rubriki [InfO-mozaik](#) predstavljamo aktualne informacije, statistične podatke in kazalnike nekaterih ključnih področij izobraževanja odraslih. V zadnjih mesecih smo objavili posodobljene informacije o:

- *vklučenosti odraslih v formalno izobraževanje od leta 2009 do 2011* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/39.pdf>) – prikazani so novejši statistični podatki o številu izvajalcev formalnega izobraževanja odraslih in vključenosti odraslih v osnovnošolsko, srednješolsko in terciarno izobraževanje;
- *registrirani brezposelnosti v Sloveniji* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/40.pdf>) – prikazano je gibanje brezposelnosti v letu 2010 po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje ter podatki iz Ankete o delovni sili Statističnega urada RS za prvo četrtletje leta 2011;
- *mednarodni statistični raziskavi Kariera doktorjev znanosti* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/41.pdf>) – predstavljeni so ključni rezultati raziskave, katere cilj je bil spremljanje zaposlitve in kariere doktorjev znanosti in njihove mednarodne mobilnosti;

- *nadaljnem izobraževanju v Sloveniji v šolskih letih 2008/2009 in 2009/2010* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/42.pdf>) – predstavljeni so podatki o izvajalcih nadaljnega izobraževanja, o izobraževalnih programih usposabljanja, izpopolnjevanja, specializacije ter splošnega izobraževanja in o udeležencih teh izobraževalnih programov;
- *številu prebivalstva EU in Slovenije* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/43.pdf>) – prikazani so demografski kazalniki o rasti števila prebivalstva v EU in v Sloveniji po Eurostatovi projekciji prebivalstva EUROPOP2010 ter posledice teh demografskih sprememb;
- *izdatkih za formalno izobraževanje v Sloveniji v letu 2008* (<http://arhiv.acs.si/InfO-mozaik/2011/44.pdf>) – prikazani so javni, zasebni in mednarodni izdatki za formalno izobraževanje v letu 2008.

Poleg novejših prispevkov boste v InfO-mozaiku našli še druge zanimive informacije, statistične podatke, evropske kazalnike in predstavitve s področja izobraževanja in učenja odraslih. Vabimo vas, da obiščete spletno stran InfO-mozaika: <http://www.acs.si/InfO-mozaik>.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Izpeljali smo delavnico o vplivu komunikacijskih kompetenc na kakovost učenja in poučevanja

Za zaključeno skupino učiteljev in predavateljev Fakultete za logistiko iz Celja smo 28. septembra izpeljali enodnevno delavnico z naslovom *Vpliv komunikacijskih kompetenc na kakovost učenja in poučevanja*, ki jo je vodila Sandra Bohinec Gorjak, zunanja sodelavka ACS.

Med 18 udeleženci je bilo dve tretjini moških. Dobrih 60 odstotkov udeležencev je bila v starostni skupini od 31 do 40 let. Več kot 80 odstotkov udeležencev je imelo zaključen magisterij, ostali visoko oziroma univerzitetno izobrazbo. Enak odstotek na Fakulteti opravlja delo učitelja, vsi so redno zaposleni.

Kot je navada, so udeleženci ob zaključku delavnice izpolnili evalvacijski vprašalnik. Analiza podatkov je pokazala, da:

- so bili udeleženci z izpeljanim spopolnjevanjem na splošno zadovoljni (polovica je bila z izpeljano delavnico zelo zadovoljnih, ostali so bili zadovoljni);
- so bili udeleženci programa s predstavljeno vsebino spopolnjevanja zadovoljni (45 % zelo zadovoljnih, ostali zadovoljni);
- so bile najbolj zanimive vsebine: temeljne opredelitve kompetenc, Korthagenov model jedrne refleksije, refleksija ravni okolja, vedenjskih vzorcev in kompetenc, refleksija ravni identitete in poslanstva, kalibriranje ter samorefleksija in vrednote;
- je bilo 55 % udeležencev z metodami dela, ki jih je uporabljala predavateljica, ter z učnim gradivom, ki so ga prejeli, zelo zadovoljnih;
- so bili zelo zadovoljni (več kot 70 %) z izbrano predavateljico.

Udeleženci so celotno spopolnjevanje ocenili kot zelo koristno, zanimivo in uporabno.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Končana evalvacijska študija Izobraževanje odraslih v lokalni skupnosti

Študija *Olge Drogenik* in *dr. Marka Radovana*, zunanjih sodelavcev ACS, ugotavlja, ali in kako slovenske občine v svojem okolju prispevajo k zagotavljanju izobraževanja odraslih, ki »prispeva k osebnemu in lokalnemu razvoju ter kvaliteti življenja« (21. člen Zakona o lokalni samoupravi). Za evalvacijo vloge občin so bili uporabljeni rezultati izpeljave *Vprašalnika o vlogi občin pri razvoju izobraževanja odraslih*, ki je bil pripravljen v Področni strokovni skupini za izobraževanje odraslih pri pripravi Bele knjige o vzgoji in izobraževanju¹, in analiza zaključnih računov ljudskih univerz v obdobju 2004–2010. Odgovori občin na anketni vprašalnik so razvrščeni v šest vsebinskih sklopov, v sedmem pa so kot študij primera ustreznosti delitve finančnih sredstev prikazani izbrani kazalci iz zaključnih računov ljudskih univerz v obdobju 2004–2010.

V [daljšem prispevku](#) predstavljam prvi del rezultatov študije v štirih vsebinskih sklopih.

Olga Drogenik (olga.drogenik@guest.arnes.si), zunanja sodelavka ACS

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 je za nami

Na posvetu, organiziranem 15. in 16. novembra v Grand Hotelu Primus na Ptujju, se je tudi letos zbralo nad 200 predstavnikov prakse in politike izobraževanja odraslih. Večina, kar 36 %, jih je prišla iz ljudskih univerz, po 18 % iz srednjih šol in javnih zavodov, 13 % iz zasebnega sektorja, 7 % iz ministrstev, 8 % pa iz drugih ustanov. Številčnost in pestrost avditorija smo razumeli kot odraz zanimanja za napovedane teme ter volje, da udeleženci informirano sodelujejo pri ustvarjanju boljšega jutri v stroki in življenju nasploh.

Udeležence je navdušilo devet plenarnih govorcev, ki so temo osvetlili iz različnih zornih kotov. Na tem mestu omenjamo le tri. *Carolyn Medel-Añonuevo* iz Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje (na fotografiji) nas je med utemeljevanjem vloge izobraževanja odraslih v kriznih časih spomnila na štiri Delorsove stebre: učenje za znanje, delo, osebni razvoj in miroljubno sožitje v skupnostih. Seznanila nas je s prizadevanji, ki izhajajo iz Unescove konference CONFINTEA VI (2009) in obvezujejo države članice k triletnemu poročanju o napredku. Osrednja tema poročila 2012 je *pismenost*. Priznani ekonomist, *prof. dr. Jože Mencinger*, je priznal, da odgovora na vprašanje, s katerim je naslovil svoj prispevek – *Je gospodarska rast večna, ali gre le za utvare?* – ne pozna. Poudaril pa je, da se bomo morali navaditi na krizo kot normalno in ne le prehodno stanje. Kot največji problem v Sloveniji je izpostavil slabo vzdušje. *Dr. Petra Javrh*, raziskovalka na Andragoškem centru Slovenije, je

¹ Vprašalnik je bil poslan 211 občinam. V obdobju februar–april 2010 je na vprašalnik odgovorilo 45 % občin, v katerih živi 66,3 % prebivalcev Slovenije. Od tega je 6 % (12) občin vrnilo samo dopis, v katerem so odgovorile le na vprašanja iz drugega in šestega vsebinskega sklopa.

zastopala stališče, da je pismenost ena ključnih tem, ko razmišljamo o viziji razvoja izobraževanja odraslih. Izpostavila je empirične podatke različnih študij in vlogo politike pri spodbujanju pismenosti.

V delovnih skupinah so udeleženci iskali odgovore na vprašanje, s katerimi ukrepi bi lahko izboljšali rezultate v izobraževanju odraslih na ravni podjetij, lokalnih skupnosti in regij, države ter v javnem sektorju.

Posvet je nudil obilo priložnosti za strokovne izmenjave in zasebna druženja, zato verjamemo, da je poglobil zavezanost naši stroki. Ni manjkalo kritičnih stališč, okrepil pa se je občutek, da lahko le s skupnimi močmi presežemo negotove čase, ki so pred nami.

Podrobnejši zapis o posvetu lahko preberete v [daljšem članku](#).

Vabimo vas, da si PowerPoint predstavitve plenarnih prispevkov in zaključke dela skupin ogledate na [konferenčni spletni strani](#), zgoščen opis dogajanja pa v [Utrinkih z Letnega posveta](#).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.panger@acs.si), ACS

Izpeljali smo usposabljanja za uporabo multimedijev v izobraževanju

V okviru ACS projekta [Zgledi vlečejo](#) smo v letu 2011 uspešno izpeljali tri usposabljanja za uporabo multimedijev v izobraževanju, o čemer smo v e-Novičkah že poročali. Z usposabljanji smo želeli različnim ciljnim skupinam s področja izobraževanja odraslih predstaviti večplastnost in učinkovitost multimedijske govornice; posredovali smo nova znanja in veščine za pogumnejše vključevanje videa in multimedijev v njihove izobraževalne programe ter promocijske in informativno-svetovalne dogodke.

Pravkar teče četrto usposabljanje, ki je nekoliko drugačno od prvih treh. V **prvem delu** 8-urnega usposabljanja so strokovnjaki s področja medijev predstavili komunikološki pogled na vlogo medijev, motivacijo za učenje v luči govornice medijev, publikacije *Zgledi vlečejo* in video portrete, ki jih je izdal ACS, kot primere dobre prakse. V **drugem delu** so režiserji, scenaristi in ilustrator (na fotografiji) prikazali primere uporabe različnih multimedijev v izobraževanju, sledil je pregled ponudbe multimedijskih vsebin v izobraževanju ter praktični del, kjer je učenje potekalo na podlagi izmenjave izkušenj in praktičnega iskanja multimedijskih virov.

Skupina udeležencev bo ponujene vsebine prvega dne uporabila pri enomesečnem samostojnem delu, v katerem bo pripravila konkretne, v njihovo delo vpete predstavitve. Na zadnjem usposabljanju, ki bo 24. januarja prihodnje leto, bodo te predstavitve analizirali in jih s pomočjo strokovnjakov ter kolegialnega presojanja izpopolnili.

V letu 2012 poleg novih usposabljanj načrtujemo tudi pripravo multimedijskega portala, kjer bodo predstavljeni izdelki iz video produkcije *Zgledi vlečejo* in izdelki udeležencev omenjenih usposabljanj.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Nov projekt ESS Izobraževanje in usposabljanje 2011–2014

Andragoški center Slovenije je septembra 2011 pričel z izvajanjem novega projekta ESS z naslovom *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014*, ki predstavlja nadaljevanje začelih dejavnosti na področju izobraževanja strokovnih delavcev, ki so in še potekajo v okviru iztekajočega se ESS projekta *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011*. Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport, izvaja pa se v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete *Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja* in prednostne usmeritve *Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja*.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Temeljni namen novega projekta je usposabljanje in spopolnjevanje andragoških delavcev s ciljem, da si pridobijo znanje, ki ga potrebujejo pri opravljanju svojega dela. Ob izvajanju številnih usposabljanj in spopolnjenanj bomo v projektu razvili nove programe ter učna gradiva za različne ciljne skupine izobraževalcev odraslih, posodobili in razvili bomo računalniške aplikacije v podporo različnim dejavnostim, ki sestavljajo celoten projekt.

Projekt obsega pet aktivnosti, ki so nadalje razdeljene v posamezne naloge, predstavljajo pa vsebinsko zaokrožene celote za doseganje ciljev projekta:

1. Usposabljanje in spopolnjevanje za andragoško delo,
2. Usposabljanje in spopolnjevanje za kakovost v izobraževanju odraslih,
3. Usposabljanje in spopolnjevanje za splošno neformalno izobraževanje odraslih,
4. Usposabljanje za razvoj pismenosti,
5. Usposabljanje in spopolnjevanje za svetovalno delo v izobraževanju odraslih.

Projekt se bo zaključil 31. marca 2014. O tekočih nalogah in rezultatih projekta bomo javnost obveščali tudi z objavami v e-Novičkah. Prva dva prispevka o izpeljanih nalogah objavljamo že v nadaljevanju.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost

V okviru novega ESS projekta, ki je predstavljen v zgornjem članku, smo na ACS pričeli z nalogo *Temeljno usposabljanje učiteljev za izvajanje programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU)*. Po projektne načrtu bomo lahko usposobili dve skupini učiteljev.

V prvo skupino se je prijavilo 25 udeležencev, ki so z usposabljanjem pričeli konec oktobra. V uvodnem delu je udeležencem *mag. Estera Možina* predstavila potek temeljnega usposabljanja ter različne vidike in razumevanja pismenosti pri odraslih. Sledilo je praktično naravnano delo z *Nado Mulej*, v katerem so bodoči učitelji spoznavali različne vloge učitelja UŽU ter načine spodbujanja učenja v skupini ranljivih odraslih. *Natalija Žalec* je v svojem delu predstavila projektno učno načrtovanje.

Udeleženci so tudi sami zasnovali svoj učni projekt, ki ga bodo kasneje lahko uporabili pri izvajanju programov UŽU. Četrty dan so se udeleženci seznanili z razvijanjem matematičnih temeljnih zmožnosti pri odraslih in odpravljanjem učnih težav, povezanih z računanjem. *Mag. Andreja Jelen Mernik* jim je na praktičnih primerih pokazala, kako lahko svojim udeležencem približajo matematiko in jo enostavno uporabljajo v vsakdanjih življenjskih situacijah. Peti dan sta usposabljanje vodila *Manuel Kuran*, ki je govoril o kognitivnih vidikih pismenosti, ter *dr. Marko Radovan*, ki je učiteljem predstavil motive, spodbude in ovire pri učenju ranljivih skupin odraslih. V decembru bomo s prvo skupino zaključili splošni del temeljnega usposabljanja. Izpeljali bomo še dve delavnici o razvijanju bralnih zmožnosti pri odraslih (*dr. Sonja Pečjak*) in razvijanju pisnih zmožnosti pri odraslih (*mag. Milena Ivšek*).

Druga skupina učiteljev bo pričela s splošnim delom usposabljanja konec januarja, do junija pa bomo izpeljali tudi usposabljanja za izvajanje posameznih programov UŽU.

Katja Vrbajnsčak (katja.vrbajnscak@acs.si), ACS

Organizirali smo spopolnjevanje osebja v središčih za samostojno učenje (SSU)

Za izvajalce organiziranega samostojnega učenja v okviru Mreže SSU smo 21. novembra 2011 na Andragoškem centru Slovenije (ACS) organizirali spopolnjevanje. Potekalo je v okviru novega projekta ESS *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2011 do 2014* in nalogi *Usposabljanje in spopolnjevanje vodij in mentorjev v središčih za samostojno učenje*.

Spopolnjevanja se je udeležila približno tretjina novincev v Mreži, zato je v uvodnem delu *dr. Nevenka Bogataj* (ACS) kratko orisala razvoj projekta *Organizirano samostojno učenje*. Skupaj s *Simono Šinko* (Mestna knjižnica Ljubljana), soorganizatorko sopolnjevanja, sta udeležence seznanili z dosedanjim modelom delovanja Mreže in z

načrtovanimi izobraževanji, ki jih bomo s sredstvi ESS pripravili v naslednjih treh letih. Udeležence je v imenu Ministrstva za šolstvo in šport, Sektorja za izobraževanje odraslih pozdravila *Mihaela Praprotnik*. Udeleženci spopolnjevanja so v nadaljevanju spoznali prednosti uporabe bankomata za starejše in različna interaktivna gradiva za samostojno učenje starejših za uporabo bankomata. Predstavila jim jih je gospa *Melita Hrovat* (Bankart, d. o. o., Ljubljana).

Odziv na povabilo je bil takojšen in odličen, saj se je namesto pričakovanih petnajstih spopolnjevanja udeležilo petindvajset udeležencev. Evalvacija spopolnjevanja je pokazala, da je bila za večino udeležencev vsebina nova, poučna in hkrati uporabna. Odzivnost in evalvacija torej kažeta na vitalnost projekta, katerega vrednost so že več let tudi spopolnjevanja.

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), dr. Nevenka Bogataj (nevenka.bogataj@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Konferenca o izobraževanju odraslih v spreminjajoči se družbi

V drugi polovici oktobra (20. in 21. oktober 2011) sem se v Tbilisiju (Gruzija) udeležil mednarodne konference z naslovom *Izobraževanje odraslih in spreminjajoče se družbe (Adult Education and Societies in Transformation)*. Konferenco so organizirali Združenje za izobraževanje odraslih iz Gruzije (Adult Education Association of Georgia, na fotografiji naslovnica strategije, ki so jo pripravili), Inštitut za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz (Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association – [dvv international](#)) in Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – [EAEA](#)). Namenjena je bila predvsem predstavnikom ustanov, ki se v Armeniji, Azerbajdžanu in Gruziji ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, da se seznanijo z dobrimi praksami v drugih državah in izmenjajo stališča o položaju izobraževanja odraslih v svojih državah. Udeležence je na začetku pozdravila *Lali Ebanoidze*, namestnica ministra za izobraževanje Gruzije.

Konferenca je potekala v dveh delih:

- v plenarnem delu smo nastopili *Uwe Gartenschlaeger* (dvv international in EAEA) s prispevkom *Koristi, ki jih prinaša izobraževanje odraslih v državah v tranziciji (Benefits of Adult Education in transition countries)*, *prof. dr. Katarina Popović*, profesorica na beograjski univerzi in podpredsednica EAEA, s prispevkom *Univerze in izobraževanje odraslih (Universities and Adult Education)* in avtor članka, ki sem predstavljal ACS, s prispevkom *Na poti k razvoju strategije izobraževanja odraslih (On the way of developing AE Strategy)*;
- v drugem delu, ki je potekalo v delovnih skupinah, so predstavniki države gostiteljice in ostalih dveh kavkaških držav razpravljali o značilnostih položaja v posameznih državah in o spopadanju s težavami.

Pri organizaciji konference in v razpravah samih je bilo zelo opazno, da ima dvv international pri vseh dejavnostih, ki se v teh državah odvijajo na področju izobraževanja odraslih, ključno vlogo. Vabilo Andragoškem centru Slovenije, da na konferenci predstavi slovenske izkušnje na področju izobraževanja odraslih kot primer dobre prakse, pa je prav gotovo potrditev, da delamo dobro.

Mag. Peter Beltram (peter.beltram@acs.si), ACS

Konferenca EAEA o novih znanjih in spretnostih za nova delovna mesta

Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – EAEA) je 17. in 18. novembra v Bruslju organiziralo tematsko konferenco z naslovom *Nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta – vloga neformalnega izobraževanja odraslih (New Skills and Jobs – The role of non-formal adult education)*.

Cilji konference so bili številni, med drugim predstaviti novo Agendo za nove spretnosti in delovna mesta ter osvetliti njene vplive, prilagoditi in razširiti izjavo EAEA glede Agende, povezati to Agendo z naslednjim Akcijskim načrtom izobraževanja odraslih.

Konferenco, ki se je je udeležilo več kot 60 udeležencev iz 21 držav, je vodila *Gina Ebner*, strokovna sekretarka EAEA. Dvodnevni program je tekel v obliki plenarnih prispevkov, okroglih miz in dela v skupinah. Primere dobrih praks so predstavile:

- *Antra Carlsen* – projekt, ki se uradno imenuje *Nordic Competence Project* in so ga skupaj izvedle vse skandinavske države, odgovarja na izziv, kako lahko izobraževanje in usposabljanje odraslih učinkoviteje vpliva na družbene spremembe in delovno življenje,
- *Snežana Medić* – s predstavitvijo nacionalnega projekta *Druga možnost* je prikazala sistematični razvoj splošnega formalnega in neformalnega učenja odraslih v Srbiji,
- *Francisca Simoes* z opisom portugalske izkušnje, in sicer prednosti prepoznavanja in priznavanja spretnosti.

Na ta tri tematska področja se je navezovalo delo v skupinah. Sam sem se udeležil dela v tretji skupini na temo vrednotenja predhodno pridobljenih znanj in spretnosti. Predstavil sem naš ESS projekt s področja vrednotenja neformalnih znanj in spretnosti odraslih v formalnem izobraževanju. Sodeloval sem tudi pri oblikovanju zaključkov delovne skupine.

Sklepne misli in zaključke konference je strnila *Martina Ni Cheallaigh*, predstavnica Evropske komisije, Direktorata za izobraževanje in kulturo (Izobraževanje odraslih in Grundtvig).

Vsa gradiva in zaključki konference so objavljeni na [spletni strani EAEA](#).

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

Obisk Monike Kepe-Holmberg na ACS

V torek, 22. novembra, je ACS obiskala Monika Kepe-Holmberg, projektna koordinatorka iz Evropske komisije, Direktorata za izobraževanje in kulturo. V Direktoratu je zadolžena za spremljanje strategije *Izobraževanje in usposabljanje 2020*, zato je skupaj s sodelavci iz Direktorata za delo in socialne zadeve uradno obiskala Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Na neuradnem srečanju na ACS smo jo seznanili z vlogo naše ustanove ter nekaterimi sistemskimi vidiki izobraževanja odraslih v Sloveniji. Najbolj jo je zanimalo svetovanje in informiranje, saj je prav to področje izpostavljeno v Priporočilih za Slovenijo, ki jih je nedavno pripravila Komisija.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Obiskali so nas strokovnjaki iz Italije

Na obisk v Slovenijo je prišla šestčlanska delegacija kolegov iz Italije. Petdnevno študijsko srečanje, ki ga je v sklopu programa *Leonardo da Vinci Mobilnost* organizirala mag. Darja Štarkl iz Centra za poklicno izobraževanje (CPI), je zajelo obiske CPI, Državnega izpitnega centra, Biotehničnega centra Naklo, Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje, Centra za poslovno usposabljanje Gospodarske zbornice Slovenije in Centra za permanentno izobraževanje Cene Štupar.

1. decembra smo skupino gostili tudi na Andragoškem centru Slovenije (na fotografiji). Pri sestavi programa smo upoštevali njihove želje in pripravili tri predstavitve: direktor, mag. Andrej Sotošek, je predstavil delovanje Centra, mag. Peter Beltram je spregovoril o sistemu izobraževanja odraslih v Sloveniji, Neda Dorđević pa je predstavila dejavnost izobraževanja na ACS. Po predstavitvah smo nekaj časa namenili odgovorom na vprašanja gostov.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Statistični portret Slovenije v EU 2011

Statistični urad RS je novembra izdal novo publikacijo z naslovom *Statistični portret Slovenije v EU 2011*. Publikacija je izšla že osmo leto zapored. Na voljo je tudi v [elektronski obliki](#).

V publikaciji je prikazan portret Evropske unije in položaj Slovenije med državami članicami. Najnovejši statistični podatki in izbrani kazalniki o EU in njenih članicah so pregledno prikazani v obliki tabel in grafikonov, dodani pa so tudi kratki komentarji.

Našli boste tudi nekatere novejši podatke in kazalnike s področja izobraževanja v EU in državah članicah. Predstavljeni so nekateri podatki o izobrazbi prebivalcev EU, deležih javnih izdatkov za izobraževanje v celotnih javnih izdatkih po ravneh izobraževanja, podatki o vpisu študentov v naravoslovne in tehnične vede, podatki o vključenosti odraslih (25–64 let) v vseživljenjsko učenje, povprečnem številu tujih jezikov, ki so se jih učili dijaki v srednjih šolah, in drugi zanimivi podatki s področja izobraževanja.

Vir: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4304

Priredila: Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Resolucija Evropskega parlamenta o programu za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta

Evropski parlament je 26. oktobra 2011 sprejel *Resolucija o programu za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta (Resolution on the Agenda for New Skills and Jobs)*. Eksperti projekta AGE (*AGE Platform Europe*), med katerimi je tudi *doc. dr. Dušana Findeisen* iz Slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje, so prispevali k vključitvi vprašanj starejših delavcev v resolucijo. Kot vemo, število starejših narašča, zato je potrebno upoštevati uvajanje pobud, kot so:

- več delavcev na enem delovnem mestu,
- preverjanje spretnosti in poklicne poti starejših delavcev,
- prostovoljstvo zaposlenih,
- upokojevanje na obroke, tudi tistih, ki so zaposleni v svobodnih poklicih,
- delodajalčeva podpora starejšim delavcem, ki skrbijo za ostarele sorodnike.

Vir: Novice – U3 16

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Plan B za Slovenijo 3.0: Manifest za uresničenje tretjega razvojnega podviga

36 nevladnih organizacij, združenih v mrežo Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj, poziva k skupnemu delovanju za uresničenje tretjega razvojnega podviga. *Plan B za Slovenijo 3.0: Manifest za uresničenje tretjega razvojnega podviga* v zgoščeni obliki povzema opis stanja na petnajstih aktualnih področjih trajnostnega razvoja in predlaga najpomembnejše ukrepe mandata 2012–2015. Med petnajstimi področji obsega pomembno mesto neformalno učenje za trajnostni razvoj, ki na predlog sodelavcev ACS predvideva operativno implementacijo ideje trajnosti z obstoječimi, iskanimi in infrastrukturno že opremljenimi oblikami skupinskega neformalnega učenja.

Več lahko preberete na [spletni strani mreže Plan B za Slovenijo – Pobuda za trajnostni razvoj](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Novi izzivi, nove možnosti

Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (National Institute for Continuing Adult Education – [NIACE](#)) pozdravlja publikacijo *Novi izzivi, nove možnosti* (*New challenges, new chances*), ki jo je v četrtek, 1. december 2011, izdal Oddelek za poslovanje, inovacije in spretnosti (The Department for Business, Innovation and Skills – [BIS](#)). V njej je podana vizija izobraževanja odraslih, ki postavlja v središče sistema 'učence' ter ponuja gospodarsko in socialno prenavo za posameznike, družine in skupnosti.

Vir: <http://www.niace.org.uk/news/niace-welcomes-new-proposals-for-the-reform-of-fe>

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

E-učne tehnologije znotraj delovnega okolja

[Towards Maturity Benchmark center](#) je v sodelovanju z [Online Educa Berlin](#) v letu 2011 izvedel obsežno raziskavo o uporabnosti e-učnih tehnologij v izobraževalnem procesu znotraj delovnega okolja evropskih organizacij, ki želijo na ta način izboljšati svojo prožnost. Raziskava ([Learning Technology Adoption in European Businesses 2011](#)) je bila podrobneje predstavljena na Online Educa Berlin, največji svetovni konferenci o e-izobraževanju, ki je potekala od 30. novembra do 2. decembra letos.

Glavna **prednost organizacij**, ki iščejo ustrezne e-učne tehnologije, je *manj za več* – z manj napora in nizkimi stroški posredovati več znanja in doseči boljše rezultate.

Učenje s pomočjo mobilnih tehnologij je prisotno kar v 46 % sodelujočih organizacij, do leta 2013 pa predvidevajo rast tovrstnega učenja na 78 %. Uporaba socialnih omrežij kot podpora učenju na delovnem mestu je v porastu. V naslednjih dveh letih bo predvidoma večja tudi uporaba 'vsebin v oblaku' (*»cloud-based content«*) in Web 2.0 orodij.

Glavna vsebinska področja, na katerih sodelujoče organizacije ponujajo učne vsebine s pomočjo e-učnih tehnologij, so: pridobivanje IKT spretnosti, znanj s področja prodaje in trženja ter specifičnih znanj za potrebe podjetja.

Glavna ovira pri implementaciji e-učnih tehnologij se kaže v pomanjkanju znanja o uporabi ali prenosu e-učnih tehnologij v izobraževalni proces ter neustreznem znanju zaposlenih za organiziranje lastnega učenja.

Z raziskavo so ugotovili, da so tiste organizacije, ki so bolj naklonjene uporabi e-učnih tehnologij, nagrajene z večjo produktivnostjo, finančnim uspehom ter zadovoljstvom zaposlenih.

Podrobnejša predstavitev raziskave je podana v [daljšem članku](#).

Jana Jan (jana@inter-es.si), Inter-es d.o.o., Višja strokovna šola

Izšla je monografija z naslovom **Obrazi pismenosti**

Ob konferenci z naslovom *Za odrasle ustvarjamo nove priložnosti*, ki je bila 7. decembra kot zaključek projekta ESS *Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega znanja*, je izšla monografija *Obrazi pismenosti*. O konferenci bomo podrobneje poročali v januarski številki e-Novičk, tokrat pa na kratko predstavljamo zbornik.

V strokovno-znanstveni publikaciji dobijo bralci na enem mestu ključne informacije o pismenosti ranljivih skupin v Sloveniji in EU, teoretične osnove in pregled dosedanjih prizadevanj, vpogled v razvoj področja pri nas ter usmeritve za prihodnost. Osrednja pozornost je namenjena trem ključnim pojmom: ključne kompetence – pismenost – ranljive skupine, pa tudi predstavitvi rezultatov evalvacije in iz nje izhajajočih sklepov za prakso. Povezuje dvanajst izvirnih prispevkov strokovnjakov, med njimi so pregled andragoških teorij in izhodišč pri delu z ranljivimi ciljnim skupinami, spremenjene podobe mladosti in prehodov v odraslost, dejavniki izključenosti iz izobraževanja, metoda projektnega dela pri učenju ranljivih odraslih, pomen temeljnih zmožnosti in druge.

Dr. Petra Javrh (petra.javrh@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Erasmus za vse – novi program Evropske unije

Evropska komisija je 23. novembra 2011 objavila predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa *Erasmus za vse* (*Erasmus for all*), ki predstavlja nadaljevanje oziroma zamenjavo za veljavni program *Vseživljenjsko učenje* (*Lifelong Learning Programme*).

Gre za novi program EU za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport. Z nepovratnimi sredstvi želijo omogočiti izobraževanje ali usposabljanje v tujini približno 5 milijonom ljudi, kar je skoraj dvakrat več kot doslej. Med njimi naj bi bilo približno 3 milijone visokošolskih študentov in udeležencev poklicnega izobraževanja. Študenti magistrskega študija naj bi izkoriščali tudi ugodnosti nove jamstvene sheme za posojila, ki je bila vzpostavljena s skupino

Evropske investicijske banke. Program *Erasmus za vse* s skupnim proračunom 19 milijard EUR se bo začel izvajati leta 2014 in bo trajal do leta 2020.

Več o programu, ki je najpomembnejši program EU za področje izobraževanja v naslednjem finančnem obdobju, si preberite na strani Europa.eu.

Vira: Europa.eu in NoviSIO-112011.

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Enajsta letošnja številka NoviSIO

Na Sektorju za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu RS za šolstvo in šport so pripravili novembrsko številko NoviSIO-112011, ki so ji dodali tudi [pojasnilo k objavi Oktobrske okrožnice Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih](#). V njem je podrobnejši opis predpisov, ki opredeljujejo določbe prijave, evidenc, statusa in pravic iz naslova statusa oziroma izdajo ustreznih potrdil v srednješolskem izobraževanju odraslih.

Pismenost odraslih (ponovno) ključna tema v izobraževanju odraslih

Na Unescovem inštitutu za vseživljenjsko učenje (UNESCO Institute for Lifelong Learning – [UIL](#)) v Hamburgu so 12. in 13. decembra 2011 organizirali seminar o pismenosti v izobraževanju odraslih, na katerem so pomembni predstavniki iz raziskovalnega vidika razpravljali o učinkovitosti politik in programov pismenosti. Seminar je bil posvečen razmisleku o viziji vseživljenjskega učenja, v katerem je med drugimi visokimi predstavniki sodeloval tudi novi predsednik Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih (ICEA), *Alan Tuckett*.

Cilji seminarja so bili:

- opredeliti trende in ključne probleme v pismenosti odraslih pri doseganju ciljev, zastavljenih v pomembnih dokumentih: *Belemskem akcijskem načrtu* ter strategijah *Izobraževanje za vse* in *Milenijski razvojni cilji*,
- seznaniti se z obstoječimi raziskovalnimi pobudami in globalnimi prioritetami pri raziskovanju pismenosti,
- na osnovi raziskav opredeliti, kateri politični pristopi in programi pismenosti so uspešni, zato da se pripravi podlage za ustrezno politiko po letu 2015,
- razpravljati o vmesnem evalvacijskem poročilu *Literacy Initiative for Empowerment – LIFE* (<http://uil.unesco.org/home/programme-areas/literacy/>), ki zadeva 35 držav, pretežno iz Afrike, Azije in drugih področij, kjer je pismenost temeljni izziv.

ICAE je do 7. decembra zbiral prispevke iz držav članic, v katerih naj bi te predstavile svoje primere uspešnih programov pismenosti, izzive in probleme, s katerimi se soočajo, pa tudi pobude in predloge.

Zaključki seminarja bodo na voljo na spletnih straneh UIL (<http://uil.unesco.org/home/programme-areas/literacy/>) in ICAE (<http://www.icae2.org/>).

Vir: spletna okrožnica ICAE, 30. november 2011

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Izšla je osma številka glasila ADEES

Andragoško društvo Slovenije je objavilo [decembrsko številko e-glasila](#), v kateri

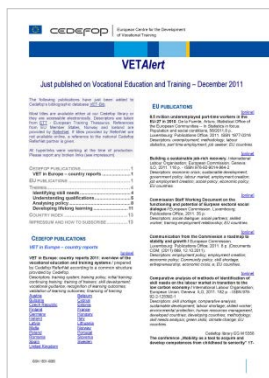
- podrobno pišejo o posvetu fokusne skupine z naslovom *Učenje in izobraževanje odraslih v občini za kakovost življenja in razvoj občine*, vključene v projekt Izobraževanje odraslih v lokalni skupnosti;
- povzemajo glavne poudarke dveh pomembnih dogodkov: posveta *Kriza kot izziv: izobraževanje odraslih - investicija ali (in) strošek* in *Letnega posveta o izobraževanju odraslih 2011*;
- predstavljajo projekt *Inkluzivno izvajanje izobraževalnih programov za odrasle s posebnimi potrebami*;
- seznanjajo s sklepi dopisne seje Izvršnega odbora ADS;
- poročajo tudi o opisu inovacije, ki je prejela priznanje na 6. slovenskem forumu inovacij in je bilo podeljeno uglednima strokovnjakinjama *dr. Dušani Findeisen* in *prof. dr. Ani Krajnc*;
- seznanjajo s ključnimi elementi Evropske agende za učenje odraslih, kar pomeni, s programom, ki naj bi po mnenju Evropske komisije, pomembno vplival na učenje odraslih v prihodnjem obdobju.

Vir: [spletna stran ADS](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Decembrska številka VETAlert

Tudi [decembrska številka VETAlert](#), mesečnega izbora publikacij, objavljenega v Cedefopovi bibliografski bazi – VET-Bib, prinaša dostop do spletnih publikacij o poklicnem izobraževanju in usposabljanju.

V najnovejši številki je med drugim mogoče dostopati do letošnjih nacionalnih poročil z naslovom *Poklicno izobraževanje in usposabljanje v Evropi (VET in Europe: country reports 2011: overview of the vocational education and training systems)*. Poročila zagotavljajo pregled poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki obstajajo v državah članicah Evropske unije ter na Islandiji in Norveškem.

Vir: spletna stran Cedefop, [8. december 2011](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Sodelovanje v projektu EnerCities.

Ljudska univerza Velenje je bila od septembra 2008 do septembra 2011 vključena v projekt *EnerCities*. Glavni cilj projekta, ki je bil sofinanciran s sredstvi programa *Inteligentna energija – Evropa*, je bil razviti igralno platformo, jo pilotno preizkusiti ter promovirati v različnih izobraževalnih organizacijah sodelujočih držav. Spletna igra (na fotografiji), ki je dosegljiva na naslovu <http://www.energycities.eu>, je zasnovana tako, da pripelje igralce do zavedanja odvisnosti in povezanosti našega obstoja z različnimi viri energije. Igralci gradijo virtualno mesto in ob tem usklajujejo naraščanje števila prebivalcev, razvoj gospodarstva, stopnjo onesnaženosti zraka in pomanjkanje energije s splošnim ekonomskim stanjem virtualnega mesta.

Koordinator projekta, ROC Nijmegen (Nizozemska), in partnerji smo bili navdušeni nad rezultati. Skoraj 100.000 igralcev je igro igralo na različnih socialnih omrežjih (Facebook, Twitter), nekaj manj kot 4.000 registriranih igralcev pa se je v okviru našega partnerstva potegovalo za različne nagrade na lokalnih in evropskih virtualnih tekmovanjih.

In kako smo se odrezali Slovenci? V Sloveniji je bilo 1.198 registriranih igralcev iz različnih izobraževalnih organizacij in dosegli smo tretji najvišji procent igralcev na socialnih omrežjih. Lokalno tekmovanje (na fotografiji) smo organizirali marca 2011 na Ljudski univerzi v Velenju. V igranju spletne igre Enercities so se pomerili igralci iz trinajstih izobraževalnih organizacij v regiji. Poleg tekmovanja so poslušali tudi predavanje o obnovljivih virih energije ter si ogledali sončno elektrarno na strehi mestne hiše.

Sodelujoče izobraževalne organizacije so si priigrale izobraževalne sete na temo obnovljivih virov energije, zmagovalna šola pa še dva električna skuterja. Tudi v vseh treh evropskih virtualnih tednih smo Slovenci odnesli vse nagrade v skupni vrednosti 3.900 EUR.

V partnerstvu smo razvili res odlično didaktično orodje, ki je lahko metodološka popestritev posamezne učne ure ali računalniškega tečaja. To dokazuje tudi nagrada, ki jo je igra Enercities prejela na Nizozemskem – razglasili so jo za najboljšo spletno izobraževalno igro v letu 2010.

Boste sprejeli izziv tudi vi? Poskusite se v igri <http://www.energycities.eu>. Veliko sreče!

Mirjana Šibanc (mirjana.sibanc@lu-velenje.si), Ljudska univerza Velenje

Na Dobi se bo letos izobraževalo več kot 3.000 ambicioznih posameznikov

Na Dobi, največji zasebni izobraževalni ustanovi v Sloveniji, ki letos praznuje že 21 let uspešnega delovanja, se bo letos izobraževalo več kot 3.000 študentov in udeležencev v visokošolskih, višješolskih, srednješolskih ter jezikovnih programih.

Večina Dobinih udeležencev je zaposlenih, starih med 25 in 45 let, za izobraževanje pa se odločajo zaradi pridobitve formalne izobrazbe in novih znanj ter razvoja kariere. Dobo so izbrali na podlagi priporočil prijateljev in znancev. Vsako leto nam zaupa tudi več kot 200 slovenskih podjetij, ki plačujejo stroške izobraževanja svojim zaposlenim. Inovativni pedagoški pristopi, kot je sodelovalno in problemsko učenje, podprto z informacijskimi tehnologijami, namreč omogočajo, da udeleženci izobraževanja pridobljeno znanje takoj uporabijo pri svojem delu.

Odlične pogoje za izobraževanje udeležencem izobraževanja omogoča model celostne podpore, ki vključuje svetovanje za vključitev, svetovanje in tehnično pomoč med študijem, mentorstvo, psihološko in karierno svetovanje.

Najpomembnejši projekt je vsekakor razvoj modela študija na daljavo/e-študija, ki je vpeljan v vsa področja izobraževanja na Dobi in ga izvajamo že enajst let. V letošnjem letu na Dobi študira kar 1.493 e-študentov, od tega 199 iz Srbije, kjer je Doba v študijskem letu 2008/2009 pričela z izvajanjem visokošolskega programa. Ponosni smo na visoko število diplomantov. V višješolskih programih je namreč diplomiralo že 2.855, v visokošolskih programih pa 1.533 diplomantov iz Slovenije in Srbije. Diploma Dobe je cenjena, kar dokazuje podatek, da več kot 60 odstotkov diplomantov po diplomi napreduje oziroma se jim spremeni kariera.

Za izobraževanje ni nikoli ne prehitro in ne prepozno. To dokazuje 118 otrok, mlajših od 6 let, ki so vključeni v tečaje tujih jezikov, in 620 seniorjev, vključenih v različne delavnice, ki jih organiziramo v okviru Borze znanja in Središča za samostojno učenje.

Dina Potočnik (dina.potocnik@doba.si), Doba

Kriza kot izziv: Izobraževanje odraslih – investicija ali (in) strošek

Na posvetih, kjer se srečujemo izobraževalci odraslih, največkrat rešujemo (ali pa tudi ne!) iste probleme, postavljamo ista vprašanja in poslušamo iste odgovore, ki pravzaprav to niso.

V Društvu organizacij za izobraževanje odraslih (DOIO) smo se zato odločili za drugačen vsebinski koncept. Na posvet, ki smo ga organizirali 26. in 27. oktobra 2011 v Termah Laško, smo povabili

ljudi, ki so v gospodarstvu zadolženi za izobraževanje in razvoj zaposlenih, predstavnike nekaterih šol in izobraževalnih ustanov, ki se lahko pohvalijo z dobrimi izkušnjami pri sodelovanju z delodajalci, in seveda izobraževalce, ki lahko ponudijo alternativne in sodobne metode in oblike dela v izobraževanju zaposlenih, nezaposlenih, marginalnih skupin itd. Obžalujemo lahko samo, da se dvodnevne posveta niso udeležili predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, ki je dogodek denarno podprl. Njihova predstavnica ga je po uvodnem pozdravnem nagovoru zapustila.

Namen posveta ni bil odgovoriti na vsa vprašanja. Včasih je že dovolj, če poslušamo in slišimo še nekoga drugega, saj potem problemi in rešitve postanejo drugačni, ker so obravnavani in videni še iz drugega zornega kota.

O vsebinskih poudarkih si lahko več preberete v [daljšem članku](#), program in prispevki s posveta so objavljeni na [spletni strani](#), fotografije pa si lahko ogledate [tukaj](#).

Tokratni posvet je bil resnično uspešen. To smo lahko ugotovili že iz odziva in pohval udeležencev med posvetom, enako pa je pokazala tudi zaključna evalvacija, v kateri so udeleženci pohvalili zanimivo in aktualno vsebino posveta, izvajalce, odlično organizacijo, gradivo, ki so ga udeleženci dobili na USB ključkih. Na vprašanje, če bi si v prihodnje želeli še več podobnih posvetov, je večina pritrdilno odgovorila in navedla tudi številne teme in sugestije za posvete, ki jih bomo, upamo, v Društvu organizirali v prihodnje.

Ida Srebotnik (ida.srebotnik@scpet.net), Društvo organizacij za izobraževanje odraslih

Priznanje Ani Krajnc in Dušani Findeisen na 6. Slovenskem forumu inovacij

Besedi inovator (ali obstoja tudi inovatorka?) in inovativnost sta bili dolgo povezani predvsem s tehničskimi, ne pa tudi družbenimi inovacijami. Na [6. Slovenskem forumu inovacij](#) (22. in 23. november 2011) na gospodarskem razstavišču v Ljubljani sta v kategoriji inovativnih storitev posameznikov zmagali *Ana Krajnc* in *Dušana Findeisen* s Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO). Prejeli sta priznanje Javne agencije za znanost in gospodarstvo.

V nekdanjo Federativno republiko Jugoslavijo sta omenjeni avtorici uvedli do takrat nepoznano izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, razvili sta strokovno terminologijo, področje pa raziskovalno spremljali. Razvili sta celostni model, imenovan *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje* (danes jo sestavlja 45 univerz), razvili načela delovanja in družbeno poslanstvo. Izobraževali sta potencialne voditelje novih univerz ter postavili temelje medgeneracijskemu prostovoljstvu. Skupaj s sodelavci sta ustvarili pravno in organizacijsko podlago te danes velike neprofitne nevladne organizacije.

Nenehno sta razvijali številne inovativne prakse izobraževanja starejših in njihovega delovanja, med katere gotovo sodijo *Mreža kulturnih mediatorjev* (v sodelovanju z javnimi ustanovami), mreža za medsebojno

računalniško opismenjevanje starejših *Znaš, nauči drugega* in druge oblike darovanja znanja, tudi v sodelovanju z gospodarskimi podjetji, učna baza za študente fakultet, specialna knjižnica, integrirano svetovanje za dejavno staranje, številni izobraževalni programi. Ves čas sta objavljali periodične in druge publikacije, ki pričajo o opravljenem delu.

Senka Ciuha (univerza3@siol.net), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Razvojno izobraževalni center Novo mesto je vključen v mednarodni projekt SRAP

Razvojno izobraževalni center Novo mesto (RIC Novo mesto) se je v juliju 2010 vključil v triletni mednarodni projekt *SRAP – Preprečevanje zasvojenosti v romskih skupnostih (Addiction Prevention within Roma and Sinti communities)*, katerega glavni namen je razvijanje primernih metod dela z mladimi Romi za krepitev zdravega življenjskega sloga s poudarkom na preprečevanju odvisnosti od drog.

V projektu sodeluje enajst partnerjev iz sedmih evropskih držav: Bolgarije, Francije, Italije, Romunije, Slovaške, Slovenije in Španije. Projekt vodi občina Bologna iz Italije in sodi pod okrilje evropskega programa *Zdravje (Health Programme)*, ki ga sofinancira Izvajalska agencija za zdravje in potrošnike pri Evropski komisiji (EAHC – Executive Agency for health and Consumers).

Več o projektu lahko preberete v [daljšem članku](#), v nadaljevanju pa bi radi predstavili zadnje srečanje partnerjev.

RIC Novo mesto je konec novembra (23. in 24. november 2011) v Dolenjskih Toplicah organiziral dvodnevno srečanje partnerjev v projektu SRAP (na fotografiji), ki je bilo tokrat posvečeno usposabljanju. Na srečanje smo povabili priznana mednarodna strokovnjaka, *Gian Paola Guelfija*, profesorja psihiatrije iz Univerze v Genovi, in *Richarda Ivesa* iz Velike Britanije. Oba predavatelja problem vseh vrst odvisnosti raziskujeta v svojih številnih študijah. Njun dvodnevni strokovni prispevek je bil usmerjen v usposabljanje udeležencev za krepitev veščin individualnega in skupinskega dela z rizičnimi skupinami. Krepitev omenjenih veščin predstavlja pomembno orodje za nadaljnje delo v projektu. Po raziskovanju problema razširjenosti drog med mladimi Romi ter njihovega odnosa do drog, ki so ga izvedli vsi partnerji na svojem lokalnem oziroma nacionalnem nivoju, se projekt razvija v novo fazo – v oblikovanje programov za krepitev življenjskih veščin za preprečevanje odvisnosti od drog med mladimi Romi.

Naj vas ob koncu povabimo še k obisku [projektne spletne strani](#) in [spletne strani RIC Novo mesto](#), kjer o tekočih dogodkih, povezanih s projektom SRAP, obveščamo javnost.

Tea Sulič (tea.sulic@ric.nm.si), RIC Novo mesto

NE PREZRITE

Prijavni rok za akcijo Grundtvig asistenti

Akcija Grundtvig asistenti omogoča posamezniku, ki je vključen oziroma se bo vključil v izobraževanje odraslih, da preživi obdobje od 13 do 45 tednov kot Grundtvig asistent v organizaciji za izobraževanje odraslih v drugi evropski državi, ki sodeluje v programu *Vseživljenjsko učenje*.

Cilj akcije je sodelujočim ponuditi priložnost za izboljšanje razumevanja evropske dimenzije izobraževanja odraslih, da se izboljša njihovo znanje tujih jezikov drugih evropskih držav in njihovih sistemov izobraževanja odraslih ter da izboljša njihove strokovne in medkulturne kompetence.

Glede na določen profil, lahko asistent:

- prevzame pretežno pomožne vloge v gostiteljski organizaciji, pomaga pri različnih dejavnostih vodenja,
- prevzame polno odgovornost za enega ali več programov ali za določen vidik vodenja gostiteljske organizacije (takšni primeri so znani kot Strokovno asistentstvo).

Prijavo lahko odda:

- študent, ki je končal vsaj dve leti študija andragogike,
- posameznik, ki je nezaposlen in izkaže namero, da se bo v prihodnosti vključil v izobraževanje odraslih,
- posameznik, že zaposlen na področju izobraževanja odraslih.

Rok za oddajo prijav je **30. marec 2012**.

Razpisno dokumentacijo, Nacionalna pravila za prijavitelje in prijavnico najdete na spletni strani [Razpis Grundtvig 2012](#). Več o akciji najdete na [spletni strani Grundtvig Asistenti](#). Za vsa dodatna vprašanja pišite avtorici prispevka.

Maja Abramič (maja.abramic@cmepius.si), CMEPIUS

POSVETI, KONFERENCE

Učenje za globalne izzive

Rogaška Slatina, Slovenija, 9. do 11. februarja 2012

Seminar, ki ga je Zavod za šolstvo prvotno želel organizirati v novembru (od 17. do 19. novembra 2011), so prireditelji zaradi premajhnega števila prijav prestavili v čas od 9. do 11. februarja 2012. Več na [spletni strani Zavoda](#).

2012 EDEN Annual Conference: Open Learning Generations: Closing the Gap from Generation "Y" to the Mature Lifelong Learners

(Letna konferenca EDEN 2012: Generacije odprtega učenja: zapolnjevanje vrzeli med generacijo "Y" in odraslimi učenci)

Porto, Portugalska, 6. do 9. junij 2012

Tema letne konference Evropskega omrežja za študij na daljavo in e-izobraževanje – EDEN bodo učne metode in tehnologije, s poudarkom na "generacijah odprtega učenja", in konteksti družbeno pomembnih ciljnih skupin: mladi in starejši e-učenci; njihove učne kulture, vzorci uporabe tehnologije in njim ustrezni novi pristopi v pedagogiki in andragogiki.

Če želite izvedeti kaj več o dogodku in se seznaniti s [temami](#), obiščite [spletno stran konference](#) in povezavo [Poziv za prispevke](#).

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

LEARNING, participation and choice : a guide for facilitating older learners / ed. by Lois Gladdish. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2010. - 88 str. : barvne fotogr. ; 30 cm

LOJEVEC, Iris

Mentoriranje na podiplomskem študiju: študija primera : magistrska naloga / Iris Lojevec. - Koper : [I. Lojevec], 2010. - X, 133 str. + pril. : ilustr., tabele ; 30 cm. - Dostopno tudi na: http://www.ediplome.fm-kp.si/Lojevec_Iris_20100915.pdf

MAUGER, Simon

Technological change / Simon Mauger. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2009. - 52 str. : graf. prikazi ; 30 cm. - (IFLL thematic paper ; 2). - Dostopno tudi na: <http://www.niace.org.uk/lifelonglearninginquiry/docs/IFLL-TechnologicalChange.pdf>

MCNEIL, Bethia

Working with young adults / Bethia McNeil. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2008. - 48 str. : barne fotogr. ; 24 cm. - (Developing adult teaching and learning : practitioner guides)

PEČJAK, Sonja

Psihološki vidiki bralne pismenosti : od teorije k praksi / Sonja Pečjak ; [prevod povzetka Simona Nagernik]. - Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010 ([Ljubljana] : Birografika Bori). - 193 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Zbirka Razprave FF)

PROFESSIONAL care for counsellors - Who cares for those who care : national surveys : Cross Border Seminar 2010, Bratislava, 15-16 April / Euroguidance network Austria, Germany, Hungary,

Czech Republic, Poland, Slovenia and Slovak Republic. - Bratislava : Slovak Academic Association for International Co-operation, Euroguidance Centre, 2010. - 55 str. : zvd. ; 21 cm. - Dostopno tudi na: http://www.lebenslanges-lernen.at/fileadmin/III/dateien/lebenslanges_lernen_pdf_word_xls/veranstaltungen/va_euroguidance/crossborderseminar2010_compendium.pdf

SCALES, Peter, 1949-

Teaching in the lifelong learning sector / Peter Scales. - Ponatis. - Maidenhead : McGraw-Hill/Open University Press, 2009. - X, 319 str. : ilustr. ; 25 cm

The STRUGGLE for democracy in adult education / Dianne Ramdeholl...[et al.], editors. - San Francisco : Jossey-Bass, 2010. - 101 str. ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; Volume 2010, issue 128)

UNIVERSITY continuing education 1981-2006 : twenty-five turbulent years / edited by Bill Jones, Russell Moseley, Geoffrey Thomas. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2010. - XI, 208 str. ; 24 cm

VREČER, Natalija

Kodeks medkulturnega dialoga za izobraževalce odraslih [Elektronski vir] / Natalija Vrečer, Slavica Borka Kucler. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2010. - Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/publikacije/Kodeks_medkulturnega_dialoga.pdf

WILLIAMS, Jenny, 1968-

Work and learning / Jenny Williams and Tom Wilson. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2009. - 82 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. - (EFL thematic paper ; 7). - Dostopno tudi na: <http://www.niace.org.uk/lifelonglearninginquiry/docs/Work-and-learning.pdf>

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure,
- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

V tednu med 27. in 30. decembrom 2011 bo knjižnica zaprta.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS; Sonja Klemenčič, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Klemen Zajec | Korektorja: Peter Monetti, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.